

Kustannusvaikuttavuusmittariston (kuva-mittarit) kehittäminen muuttuvien tarpeiden mukaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon ATK-päivät 24.–25.5.2021

Martta Forsell, Eija Rintala

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Mitä kuva-mittarit (kustannusvaikuttavuus-mittarit) ovat?

- Kuva-mittaristo on mittaripaketti, joka sisältää olennaisimmat mittarit, joiden avulla arvioidaan sote-palvelujen järjestämistä maan eri alueilla / hyvinvointialueilla.

Mistä kuva-mittarit löytyvät?

- Kuva-mittarit löytyvät kehittyvästä Tietoikkuna-protosta (proto.thl.fi/tietoikkuna). Tietoikkunan taustalla on Sotkanet.

Mikä Tietoikkuna on (proto.thl.fi/tietoikkuna)?

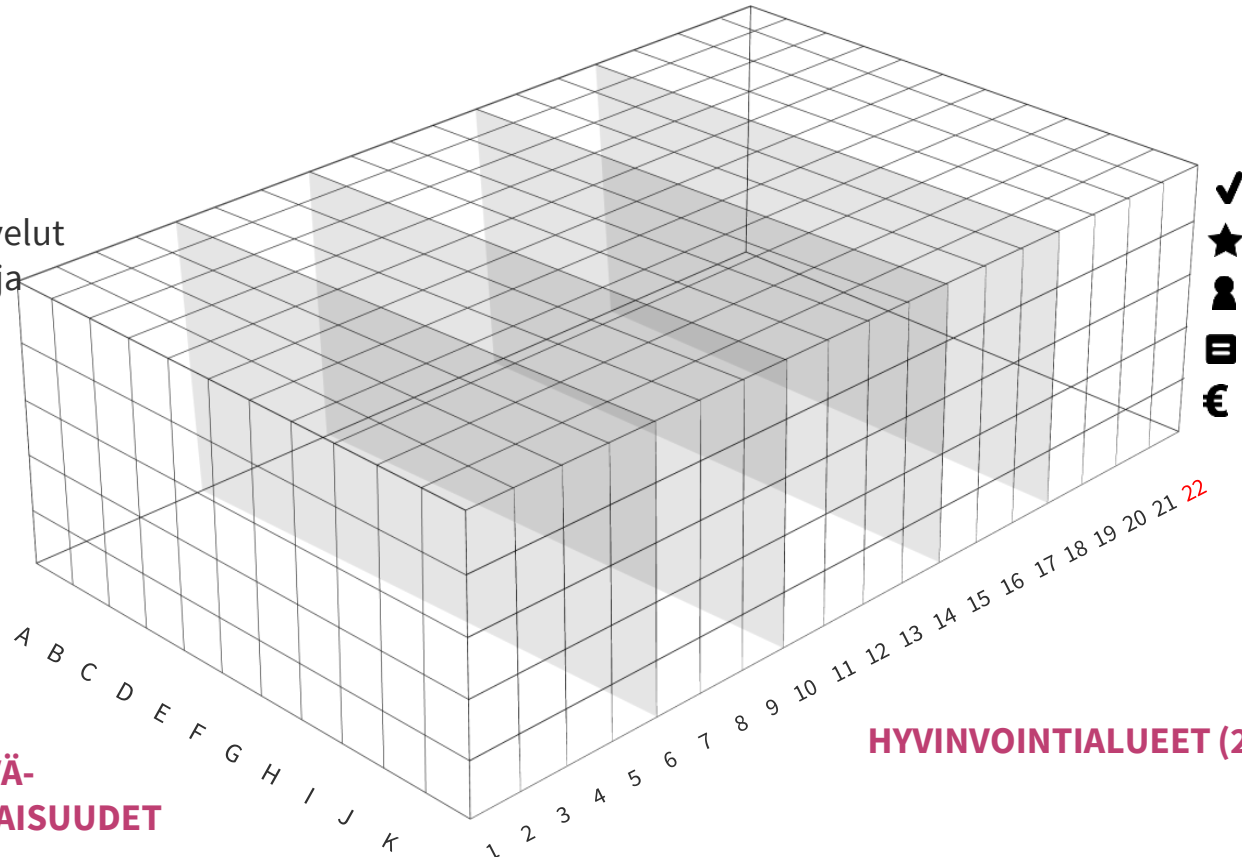
- Tietoikkuna on käyttöliittymä, joka noutaa Sotkanetistä määritellyn tietosisällön avoimen rajapinnan kautta käyttäjien katseltavaksi.
- Tietoikkuna mahdollistaa sen, että maan eri alueiden / hyvinvointialueiden **arvioinnissa ja ohjauksessa** käytettävä tietosisältö on kaikille sama, avoin ja helposti saatavilla.
- Ikkuna = käyttäjä näkee rajatun sisällön suuremmasta kokonaisuudesta

Mihin kuva-mittareita käytetään – ainakin seurantaan ja arviointiin

TEHTÄVÄKOKONAISUUDET:

- HYTE
- Terveysturvajelu
- PTH
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut ja työikäisten sosiaalipalvelut
- Vammaispalvelut
- Ikääntyneiden palvelut
- ESH ja ensihoito

TEHTÄVÄ-
KOKONAISUUDET

HYVINVOINTIALUEET (21 + 1) + YT-ALUEET (5)

ULOTTUVUUDET:

- Saatavuus
- Laatu ja vaikuttavuus
- Asiakaslähtöisyys
- Integraatio
- Rahoitus ja kustannukset

SUORIUTUMISKYKY

Mistä kuva-mittarit kertovat tai mistä niiden tulisi kertoa?

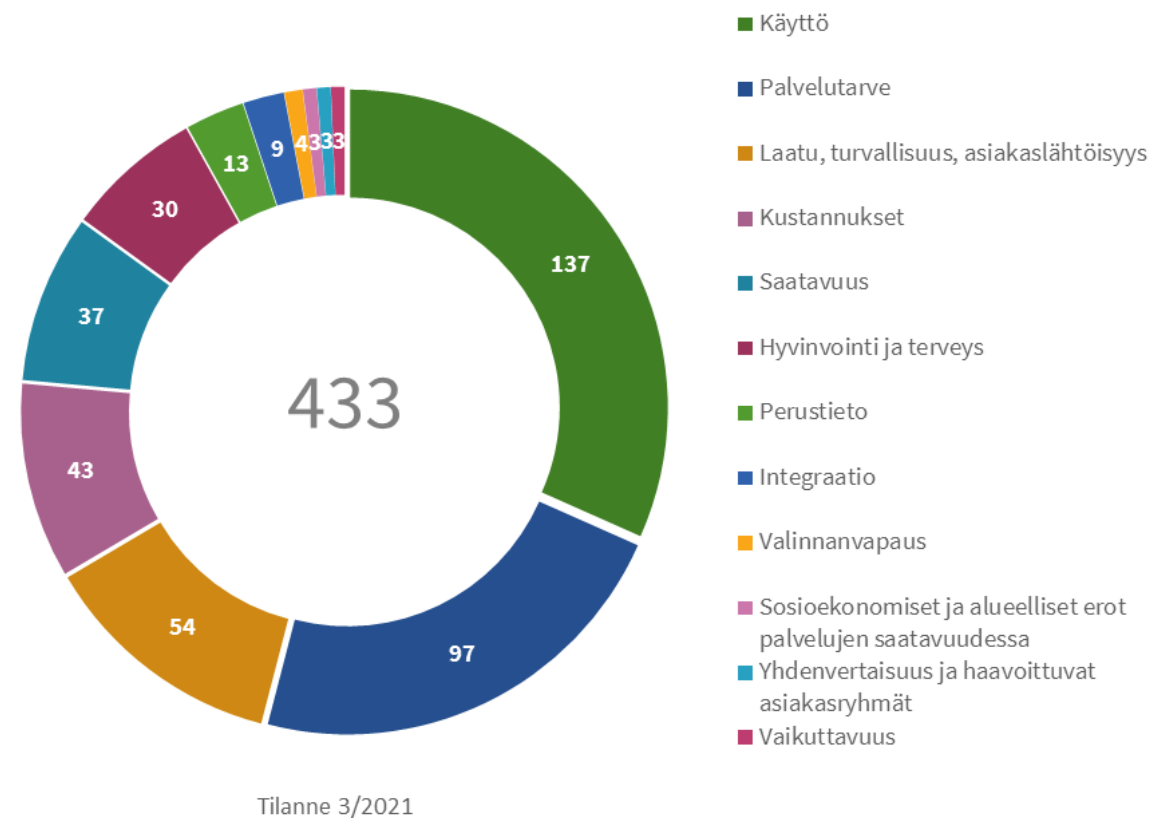
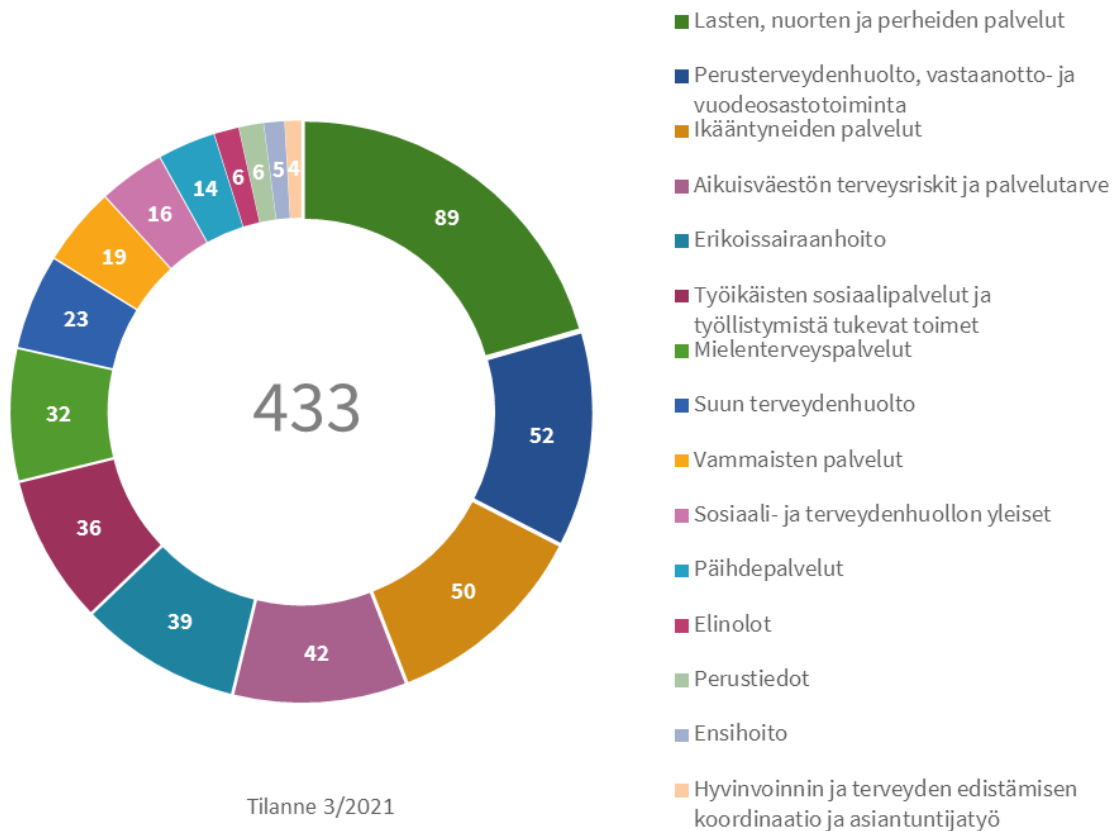
- Väestön hyvinvoinnin ja terveyden tilasta ja sen kehityksestä

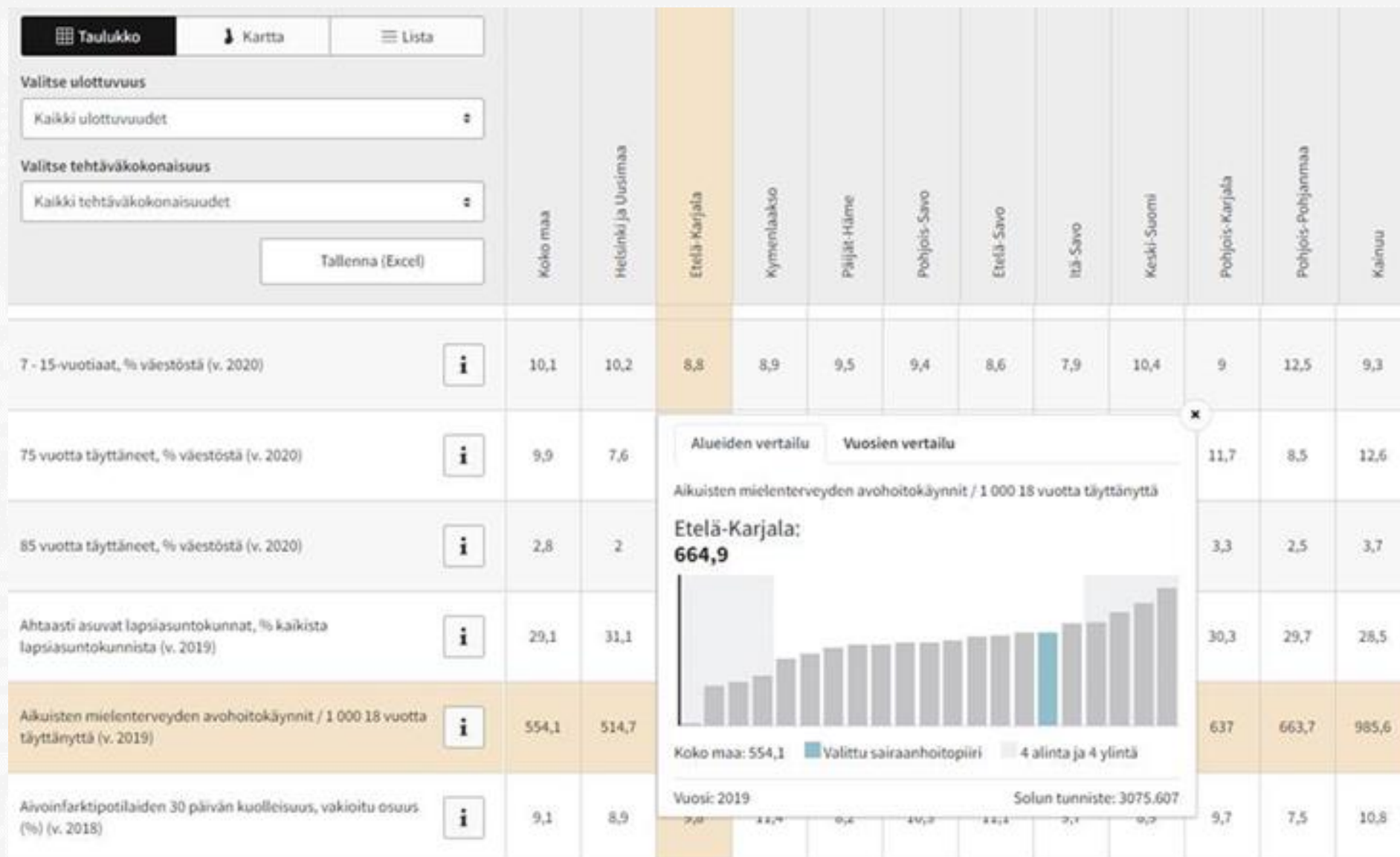
- Sosiaali- ja terveystalvelujen
 - tarpeesta
 - saatavuudesta
 - laadusta
 - vaikuttavuudesta
 - yhdenvertaisuudesta
 - kustannuksista
 - ja em. kehityksestä

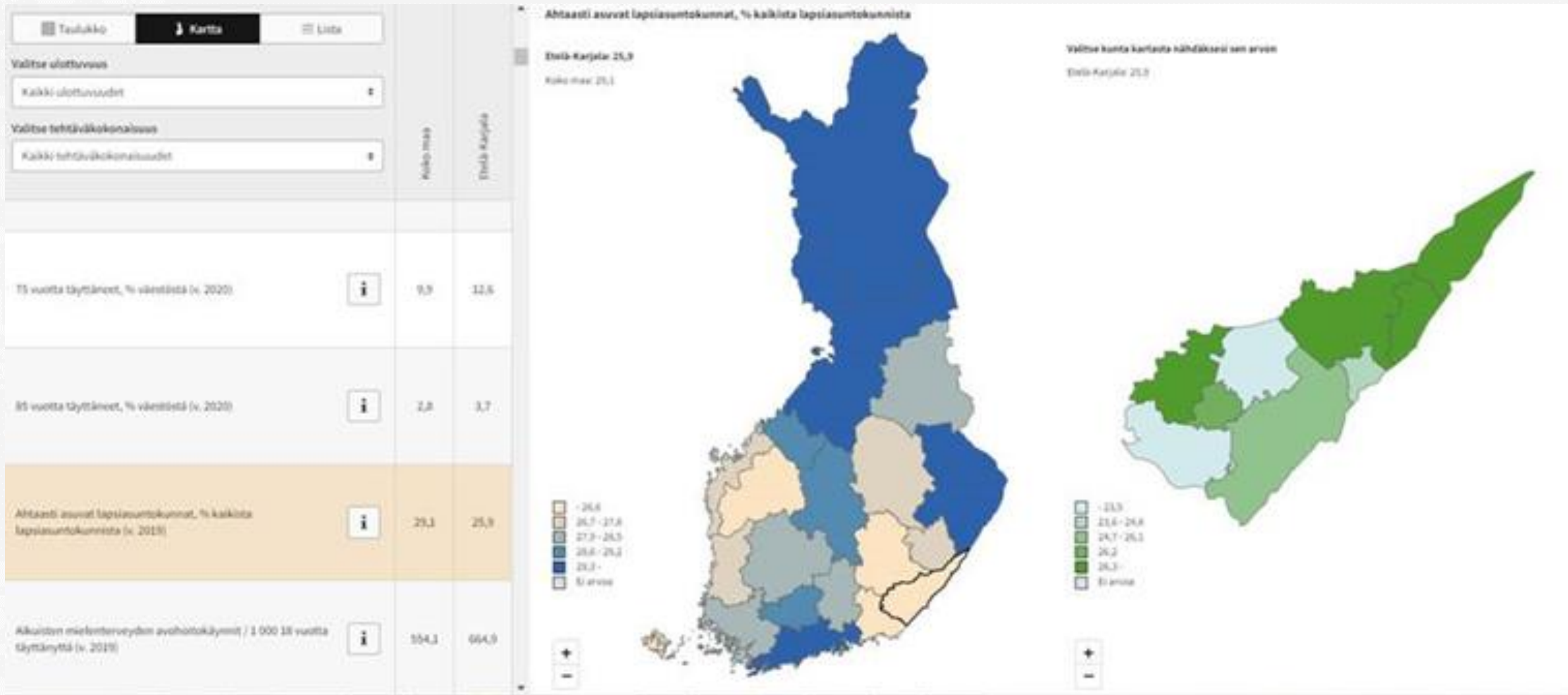
Kuva-mittareiden kattavuus ja laatu

- Kuva-mittareiden tulee kuvata riittävän kattavasti sote-palvelujärjestelmää, jotta niitä hyödyntävässä arvioinnissa muodostuu kokonaiskuva palvelujen järjestämisen tilasta.
- Kokonaiskuva edellyttää indikaattoreiden taustalla olevalta tiedolta laatua, kattavuutta, jatkuvuutta jne.
- Kentän kirjaamisen merkitys on aivan olennainen.
- Arvioinnin perusteella pitää pystyä kertomaan, pitääkö olla huolissaan ja mihin tuo huoli mahdollisesti kohdistuu.

Kuva-mittareita on paljon – osasta järjestelmää ne puuttuu

Millainen on hyvä kuva-indikaattori?

- Kohtelee mahdollisimman tasapuolisesti eri tavoin järjestäviä alueita
- Aiheen kannalta relevantti ja yksinkertaisesti selitettävissä
- Ei ole herkkä satunnaisvaihtelulle

Miten mittaristoa pyritään kehittämään?

Konkreettisesti:

- Parantamalla yksittäisiä indikaattoreita (**Arvostamme kehittämisideoita!**)
- Indikaattorin laatua (esim. kattavuutta) kuvaavat tiedot paremmin näkyviin.
- Käyttöliittymään parannuksia

Miten mittaristoa pyritään kehittämään?

Konseptuaalisesti:

- Miten tukea paremmin tietojohdamista?
 - Tarkempia kuvauksia hyödyntämisen tueksi?
- Muoto ja määrä haastavia: Tiivistykset välttämättömiä, toisaalta tarve myös syvälliselle ja moniulotteiselle tiedolle.

Lastensuojelun nykyiset kuva-indikaattorit

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus

Huostassa vuoden aikana olleet 0 - 17-vuotiaat

- Kiireellisesti sijoitetut 0 - 17-vuotiaat
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat
- Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita
- Lastensuojelun avohuoltopalvelujen nettokäyttökustannukset
- Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat lapset, joiden sijoituspaikkana perhe
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, joiden sijoituspaikkana laitos
- Seuranta-aikana lakisääteisen 7 arkipäivän kuluessa aloitetut lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, %
- Seuranta-aikana lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit, %
- Perheitä lastensuojelun kodin- ja lastenhoitopalveluissa, % lapsiperheistä
- Toistuvasti sijoitetut 0 - 17-vuotiaat lapset / 10 000 vastaavanikäistä

Toivelistalla:

Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-17-vuotiaat

- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-6-vuotiaat
- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 7-12-vuotiaat
- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 13-17-vuotiaat
- Uudet huostaan otetut 0-17-vuotiaat
- Uudet huostaan otetut, 0-6-vuotiaat
- Uudet huostaan otetut, 7-12-vuotiaat
- Uudet huostaan otetut, 13-17-vuotiaat

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita

Lastensuojelun avohuoltopalvelujen nettokäyttökustannukset

Perheitä lastensuojelun kodin- ja lastenhoitopalveluissa, % lapsiperheistä

Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-17-vuotiaat

- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-6-vuotiaat
- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 7-12-vuotiaat
- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 13-17-vuotiaat

Kiireellisesti sijoitetut 0 - 17-vuotiaat

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat

- Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 0-6-vuotiaat
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 7-12-vuotiaat
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 13-17-vuotiaat

Tarvittaisi: tieto lasten ja perheiden sosiaalipalveluiden asiakasmääristä (2023)

Tarvittaisi: Miten nopeasti tehty asiakassuunnitelma? (2027)

Tarvittaisi: Miten usea huostaan 2 vuoden sisällä? (2029)

Jo olemassa:

- Päihdeasenteet
- Perheiden toimeentulo
- Nuorten aikuisten mielenterveys

Tarvittaisi: Nuoren asiakaskokemustietoa (?)

Tarvittaisi: Montako sosiaalityöntekijää lapsella on keskimäärin? (2029)

SAATAVUUS

0 - 17-vuotiaat lapset, joista on tehty lastensuojeluilmoitus

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita

Lastensuojelun avohuoltopalvelujen nettokäyttökustannukset

Perheitä lastensuojelun kodin- ja lastenhoitopalveluissa, % lapsiperheistä

YHDENVERTAISUUS

Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-17-vuotiaat

- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0-6-vuotiaat
- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 7-12-vuotiaat
- Uudet lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 13-17-vuotiaat

Kiireellisesti sijoitetut 0 - 17-vuotiaat

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat

- Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 0-6-vuotiaat
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 7-12-vuotiaat
- Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 13-17-vuotiaat

Jo olemassa:

- Päihdeasenteet
- Perheiden toimeentulo
- Nuorten aikuisten mielenterveys

TARVE

LAATU

Tarvittaisi: Nuoren asiakaskokemustietoa (?)

Tarvittaisi: Montako sosiaalityöntekijää lapsella on keskimäärin? (2029)

Tarvittaisi: tieto lasten ja perheiden sosiaalipalveluiden asiakasmääristä (2023)

Tarvittaisi: Miten nopeasti tehty asiakassuunnitelma? (2027)

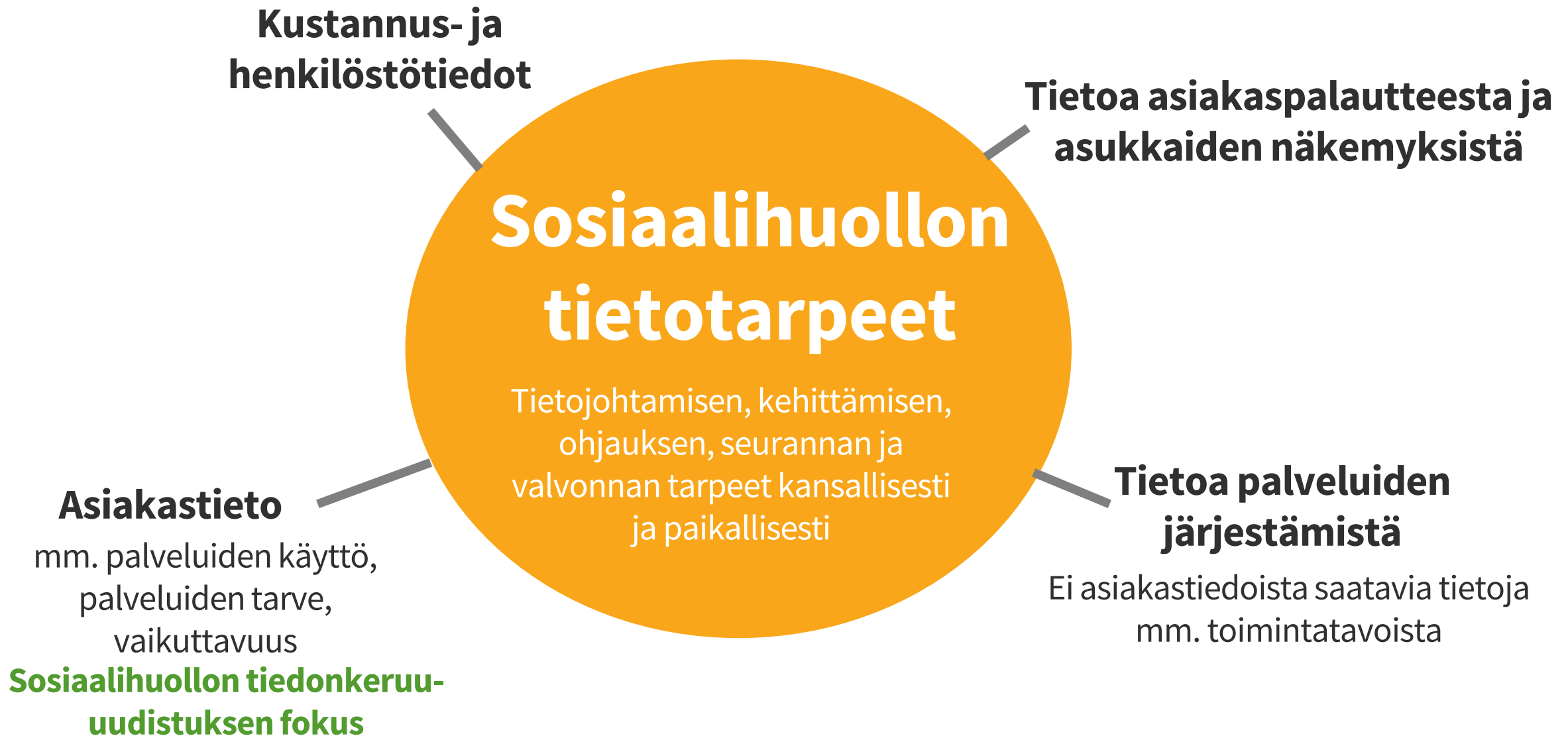
Tarvittaisi: Miten usea huostaan 2 vuoden sisällä? (2029)

VAIKUTTAVUUS

Miten mittaristoa pyritään kehittämään?

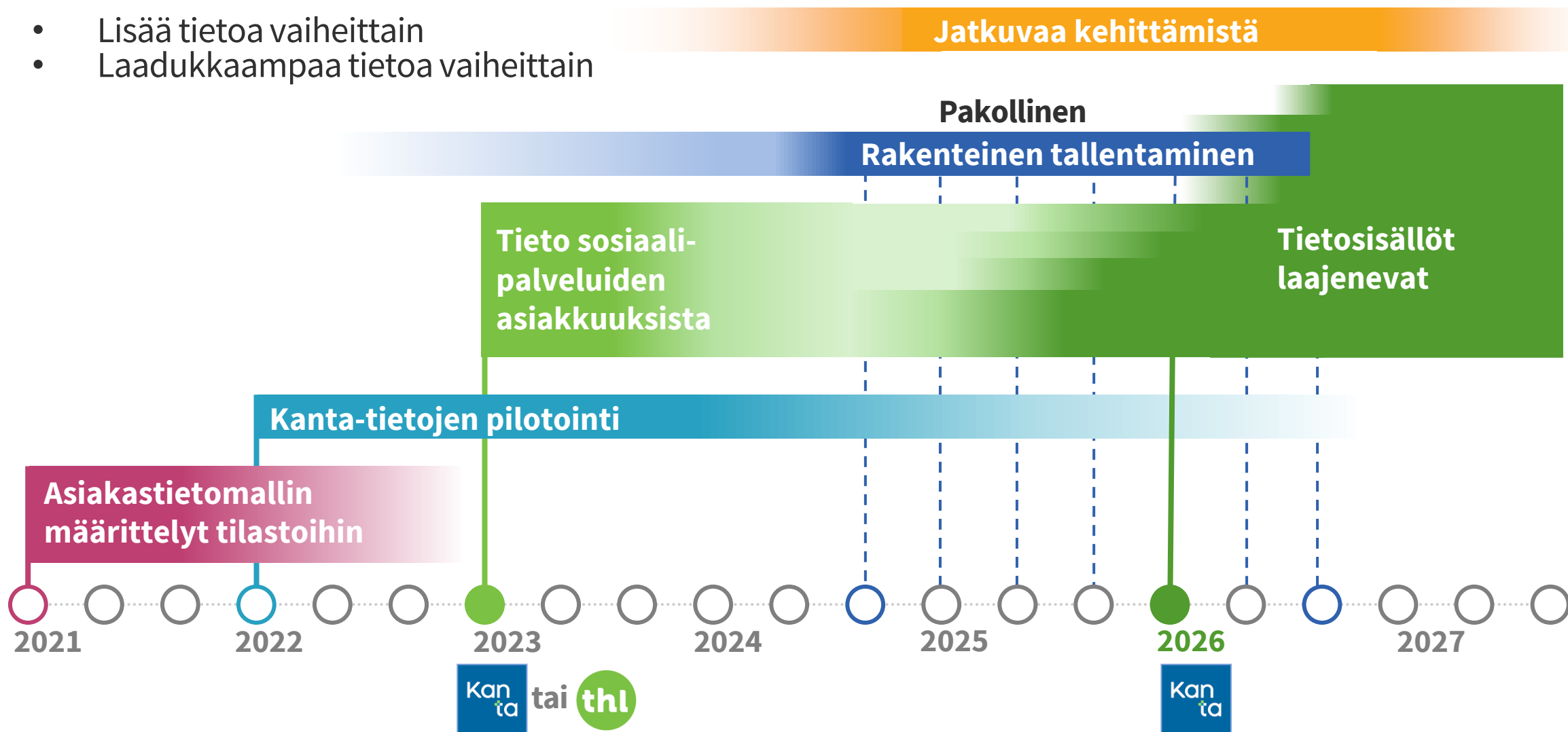
Täydennetään tietoaуккоja:

- Erityisesti sosiaalihuollossa

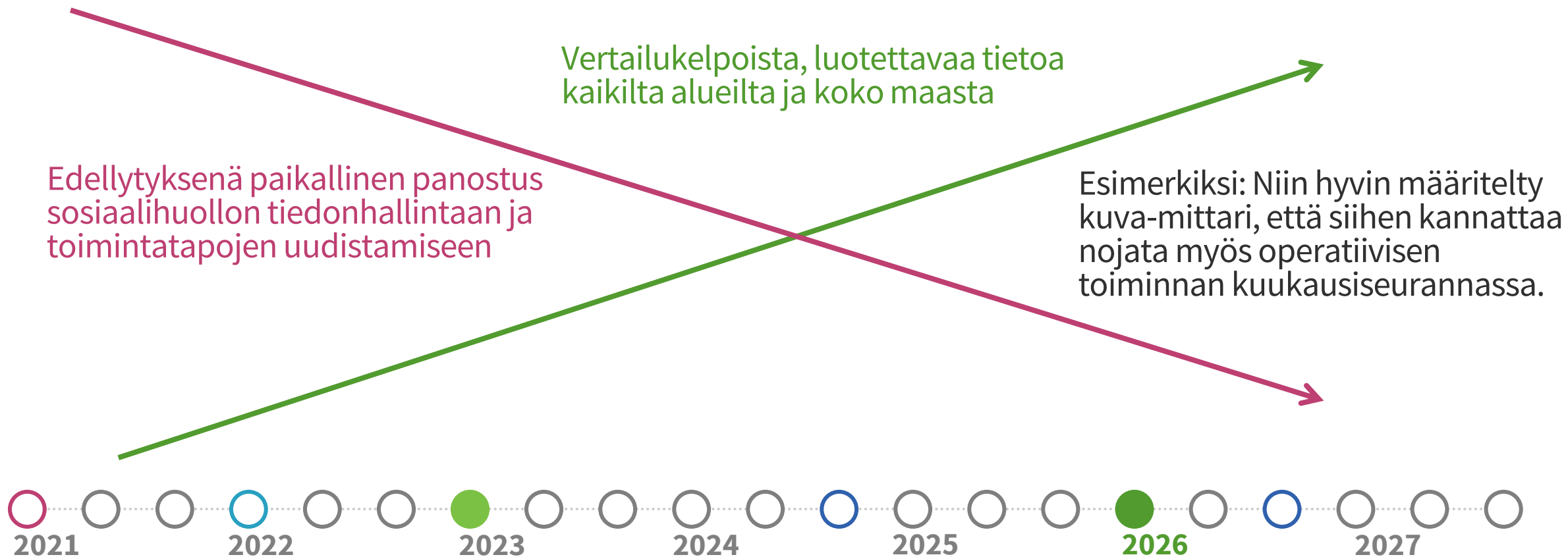

Sosiaalihuollon tiedonkeruu-uudistus toteutuu vaiheittain

- Lisää tietoa vaiheittain
- Laadukkaampaa tietoa vaiheittain

Sosiaalihuollon tiedonkeruu-uudistus toteutuu vaiheittain

Sosiaalihuollon kuva-mittaristo uusiutuu...

ARVIOITA

- 2022: Kustannus- ja henkilöstötiedot (ensimmäiset askeleet)
- 2024: Asiakasmäärätiedot
- 2024: Hyvinvointialueiden toimintatapatietoja?
- 2026–2027: Prosessimittarit (mm. määräajat, henkilöstömitoitukset)
- 2028–2030: Vaikuttavuusmittarit (mm. jos palveluntarve oli x monestiko vältettiin palveluntarve y);

Selviteltävä: Asiakaspalautteesta ja asukkaiden näkemyksistä

KIITOS

martta.forsell@thl.fi
eija.rintala@thl.fi

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos